

2

Vol. 6
Summer 2025

Research Paper

Received:
31 January 2025
Revised:
28 February 2025
Accepted:
07 April 2025
Published:
22 June 2025
P.P: 53-90

ISSN: 2008-3564
E-ISSN: 2645-5285

The Role and Function of Sports in Achieving a Strong Iran: A Future-Oriented Approach Inspired by the Statements of the Supreme Leader

Ali Mohsenifar¹ | Morteza Dousti^{*2} | Khadijeh Rostami Moghaddam³

Abstract

This research aims to examine the role and function of sports in achieving a "Strong Iran" inspired by the statements of the Supreme Leader, using a future-oriented approach. The qualitative research method involves content analysis of speeches and documents related to the Supreme Leader's views on sports and its relation to national development. Data were purposefully collected from reliable sources and analyzed using thematic coding and classification. To assess the validity and reliability of the research, the opinions of six sports management professors were consulted. The findings indicate that sports play a vital role in achieving a Strong Iran, contributing to cultural and social development, social justice, economic growth, strengthening national identity, and promoting social ethics. Additionally, the role of sports in increasing national cohesion, fostering a Jihadi spirit, and enhancing Iran's international standing was emphasized. Based on future-oriented analysis, three scenarios were developed for the role of sports in the future of Iran: the optimistic scenario (sports as a national strength factor), the middle scenario (gradual development of sports with managerial challenges), and the pessimistic scenario (decline of sports and missed opportunities). Ultimately, the research suggests strategies such as investment in sports infrastructure, equity in access to sports, cultural promotion, and strengthening competitive sports to move toward the desired scenario and shape the preferred future.

Keywords: Foresight, Strong Iran, National Development, Supreme Leader, Sports.

1. Graduate in Sports Management, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

Email: ali.mohsenifar1372@yahoo.com

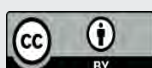
2. Professor of Sports Management, Faculty of Sports Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

3. Master's student in Motor Behavior, Faculty of Sports Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

Cite this Paper: Mohsenifar, A & Dousti, M & Rostami Moghaddam, Kh(2025). The Role and Function of Sports in Achieving a Strong Iran: A Future-Oriented Approach Inspired by the Statements of the Supreme Leader. *Future Studies of the Islamic Revolution*, 2(6), 53–90.

Publisher: Imam Hussein University

© **Authors**

This article is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)(CC BY 4.0) .

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی: رهیافتی آینده‌نگر با الهام از فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)

علی محسنی‌فر^۱ | مرتضی دوستی^{۲*} | خدیجه رستمی مقدم^۳

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی نقش و کارکرد ورزش در تحقق «ایران قوی» با الهام از فرمایشات مقام معظم رهبری و رویکردی آینده‌نگر انجام شده است. روش تحقیق کیفی و شامل تحلیل محتوای سخنرانی‌ها و مستندات مرتبط با فرمایشات مقام معظم رهبری در حوزه ورزش و نسبت آن با توسعه ملی است. داده‌ها به صورت هدفمند از منابع معتبر جمع‌آوری شده و با روش تحلیل تماتیک کدگذاری و طبقه‌بندی گردیدند. برای ارزیابی روایی و پایایی پژوهش، از نظرات شش استاد مدیریت ورزشی استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که ورزش در تحقق ایران قوی، دارای کارکردهای متعددی از جمله توسعه فرهنگی و اجتماعی، تحقق عدالت اجتماعی، رشد اقتصادی، تقویت هویت ملی و ارتقای اخلاق اجتماعی است. همچنین، نقش ورزش در افزایش همبستگی ملی، تقویت روحیه جهادی و تحکیم جایگاه بین‌المللی ایران مورد تأکید قرار گرفته است. بر اساس تحلیل‌های آینده‌نگرانه، سه سناریو برای نقش ورزش در ایران آینده تدوین شد: سناریوی خوش‌بینانه (ورزش به عنوان عامل اقتدار ملی)، سناریوی میانه (توسعه تدریجی ورزش با چالش‌های مدیریتی) و سناریوی بدبینانه (افول ورزش و از دست دادن فرصت‌ها). در نهایت، پژوهش راهبردهایی همچون سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های ورزشی، عدالت در دسترسی به ورزش، فرهنگ‌سازی و تقویت ورزش قهرمانی را برای حرکت به سوی سناریوی مطلوب و شکل‌دهی به آینده‌ی ترجیحی پیشنهاد می‌دهد.

کلیدواژه‌ها: آینده‌پژوهی؛ ایران قوی، توسعه ملی، مقام معظم رهبری، ورزش.

۱. دانش آموخته مدیریت ورزشی دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

Email: ali.mohsenifar1372@yahoo.com

۲. نویسنده مسئول: استاد مدیریت ورزشی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران.

استناد: محسنی‌فر، علی و دوستی، مرتضی و رستمی مقدم، خدیجه (۱۴۰۴). نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی: رهیافتی آینده‌نگر با الهام از فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، *نشریه علمی آینده‌پژوهی انقلاب اسلامی*، ۲(۶)، ۵۳-۹۰.

DOR: <https://dorl.net/dor/20.1001.1.27173674.1403.5.1.1.3>

ناشر: دانشگاه جامع امام حسین (ع) © نویسندگان

این مقاله تحت لایسنس آفرینندگی مردمی (Creative Commons License- CC BY) در دسترس شما قرار گرفته است.

مقدمه و بیان مسئله

ورزش به عنوان یک ابزار قدرتمند فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی همواره مورد توجه جوامع مختلف بوده است. (Mohammadi Askarabadi et al, 2020). در جمهوری اسلامی ایران، مقام معظم رهبری بر اهمیت ورزش در تقویت هویت ملی، ارتقای سلامت عمومی و تحقق اهداف انقلاب اسلامی تأکید دارند. ورزش به عنوان ابزار استراتژیک برای ایجاد «ایران قوی»، به تقویت روحیه خودباوری و پیشبرد اهداف جمهوری اسلامی کمک می‌کند (Mozaffari, A, 2014). انقلاب اسلامی نقطه عطفی در تاریخ ورزش ایران ایجاد کرد و باعث شد که ورزش از یک فعالیت صرفاً تفریحی به ابزاری برای توسعه فرهنگی، اجتماعی و ارتقای سلامت عمومی تبدیل شود. پس از انقلاب اسلامی ۱۳۵۷، تغییرات گسترده‌ای در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ایران آغاز شد که بر نگرش‌ها و سیاست‌های ورزشی تأثیر گذاشت. ورزش به ابزاری برای تقویت هویت اسلامی، انسجام ملی و پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی تبدیل شد. مقام معظم رهبری نیز بر اهمیت ورزش همگانی و قهرمانی تأکید دارند (Adelkhani et al, 2023).

ورزش نقش مهمی در تحقق ایران قوی دارد، زیرا می‌تواند موجب انسجام اجتماعی، تقویت هویت ملی و افزایش قدرت نرم کشور شود. مقام معظم رهبری بر استفاده از تمامی ظرفیت‌ها، از جمله ورزش، برای پیشرفت کشور تأکید دارند. ایشان ورزش را یکی از ارکان استراتژیک کشور دانسته و خواستار بهره‌برداری علمی از ظرفیت‌های آن هستند. در جمهوری اسلامی ایران، ورزش می‌تواند در تقویت بنیه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مؤثر باشد. همچنین، پژوهش‌های علمی باید به تحلیل و ارائه راهکارهایی برای استفاده بهینه از ظرفیت‌های ورزشی در راستای تحقق اهداف انقلاب اسلامی بپردازند. بررسی نقش ورزش در تحقق ایران قوی از جنبه‌های نظری و عملی اهمیت دارد. این پژوهش می‌تواند به تبیین دیدگاه‌های مقام معظم رهبری درباره ورزش و توسعه کشور کمک کند و مبنای علمی برای سیاست‌گذاری‌های آینده فراهم آورد. نتایج آن می‌تواند به بهبود برنامه‌های ورزشی، توسعه زیرساخت‌ها و استفاده بهینه از ظرفیت‌های ورزشی کمک کند.

مسأله اصلی این پژوهش، نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی: رهیافتی آینده‌نگر با الهام از فرمایشات مقام معظم رهبری است. این تحقیق به‌طور ویژه به بررسی و تحلیل ابعاد مختلف نقش ورزش در توسعه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور می‌پردازد. هدف آن شناسایی ظرفیت‌های ورزشی به‌عنوان ابزاری برای تحقق اهداف کلان انقلاب اسلامی و تقویت بنیه کشور در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی است. همچنین، پژوهش به دنبال ارائه راهکارهای سیاستی و استراتژیک برای بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های ورزش به‌منظور تحقق ایران قوی و رشد پایدار کشور است. این مسأله به‌طور ویژه به بررسی تأثیرات ورزش در توسعه اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی کشور می‌پردازد. از جمله سؤالات اصلی که در این تحقیق مطرح می‌شود عبارت‌اند از:

۱. چه سناریوهایی برای نقش ورزش در تحقق ایران قوی از منظر مقام معظم رهبری ممکن است در آینده شکل بگیرند؟
۲. چگونه ورزش می‌تواند در تحقق اهداف کلان انقلاب اسلامی و ایران قوی در آینده و با توجه به تحولات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی مؤثر باشد؟
۳. چه سیاست‌ها و استراتژی‌های آینده‌نگر برای بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های ورزشی در راستای تحقق ایران قوی پیشنهاد می‌شود؟

مبانی نظری پژوهش

مبانی نظری پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی، بر اساس فرمایشات مقام معظم رهبری و رهیافت آینده‌نگر در این حوزه بنا نهاده شده است. این بخش به تحلیل مفاهیم و نظریات موجود در زمینه ورزش، توسعه ملی و نقش آن در تحقق اهداف کلان جمهوری اسلامی ایران و تحقق ایران قوی می‌پردازد. در این راستا، مفاهیمی چون نقش ورزش در ارتقای سلامت عمومی، توسعه اجتماعی، تقویت هویت ملی و اسلامی و تأثیر آن در ترویج فرهنگ انقلاب اسلامی به‌عنوان اصولی که مقام معظم رهبری بر آن تأکید دارند، مورد تحلیل قرار می‌گیرد.

ورزش به‌عنوان ابزاری برای ارتقای سلامت و تقویت جامعه: یکی از مفاهیم کلیدی در این پژوهش، نقش ورزش در ارتقای سلامت جسمانی، روانی و معنوی است. مقام معظم رهبری همواره تأکید دارند که ورزش نه تنها به‌عنوان وسیله‌ای برای تقویت جسم بلکه ابزاری مهم در ارتقای سلامت روان و معنویت افراد در جامعه است. در اندیشه ایشان، ورزش یک بخش اساسی از سبک زندگی سالم و متعادل به‌ویژه برای جوانان است که می‌تواند به پیشگیری از بسیاری از بیماری‌ها، ارتقای روحیه اجتماعی و تقویت روابط میان افراد جامعه کمک کند. این دیدگاه در بسیاری از پژوهش‌های علمی و اجتماعی نیز مورد تأکید قرار گرفته است که ورزش در ترویج سبک زندگی سالم نقش به‌سزایی دارد. برنامه‌ها باید به‌گونه‌ای تنظیم شوند که شعار «ورزش برای همه» محقق شود. برنامه‌های فعالیت‌های بدنی نیز باید به‌طور مناسب طراحی شده و با زمینه‌های فرهنگی مرتبط باشند. همچنین، چگونگی دستیابی به اهداف توسعه سلامت از طریق ورزش باید مشخص گردد. در این راستا، نتایج حاصل از این پژوهش به تبیین سناریوهای سلامت جامعه با تأکید بر ورزش ملی می‌پردازد. از منظر تئوریک، نتایج آینده‌نگاری در حوزه سلامت توصیف شده و در عمل نیز کارکردهای متداول آن در این حوزه توسعه می‌یابد. این امر بستری مناسب برای ایجاد هم‌افزایی میان تحقیقات آینده‌نگاری و اقدامات سلامت فراهم می‌آورد (Pourkhalil et al, 2022). همچنین Coakley (۲۰۲۱) بر نقش ورزش در ارتقای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی تأکید دارد. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که ورزش نه تنها به بهبود سلامت فردی کمک می‌کند، بلکه بستری برای تعاملات اجتماعی، توسعه فرهنگی و انسجام جامعه فراهم می‌آورد. Edwards (۲۰۱۵) نیز بیان می‌کنند که ورزش نقش مهمی در توانمندسازی جامعه دارد و با تقویت روابط اجتماعی، ارتقای سلامت عمومی و توسعه فرهنگی، به بهبود کیفیت زندگی و انسجام اجتماعی کمک می‌کند.

ورزش و هویت ملی-اسلامی: در نظام جمهوری اسلامی ایران، ورزش علاوه بر کارکردهای جسمانی و سلامت، به‌عنوان یکی از ارکان تقویت هویت ملی و اسلامی شناخته می‌شود. مقام معظم رهبری بارها بر اهمیت ورزش در ترویج و حفظ فرهنگ ایرانی-اسلامی تأکید کرده‌اند و آن را به‌عنوان ابزاری برای معرفی این فرهنگ در سطح جهانی مطرح کرده‌اند. ایشان ورزشکاران را به‌عنوان الگوهای اخلاق، شجاعت و معنویت معرفی می‌کنند که می‌توانند به‌عنوان سفیران

فرهنگی در عرصه بین‌المللی فعالیت کنند و به انتقال ارزش‌های اسلامی و انقلابی بپردازند. این دیدگاه به‌ویژه در زمینه ورزش قهرمانی مطرح می‌شود که می‌تواند فرصتی برای معرفی ایران اسلامی به جهانیان فراهم کند. هویت، اعم از ملی و دینی، نقش مهمی در توسعه فرهنگی ورزش قهرمانی ایفا می‌کند. این نقش از طریق تحکیم باورها و ارزش‌ها، ایجاد نظام اعتقادی، اخلاق‌مداری، تقویت احساس تعهد و مسئولیت‌پذیری، احترام به سنت‌ها و میراث فرهنگی و رعایت اصول اجتماعی نظیر قانون‌مداری و انسجام نمایان می‌شود. همچنین، هویت ملی و دینی به ایجاد همبستگی میان جوامع ورزشی کمک کرده و بستر مناسبی برای رشد و تعالی فرهنگی در ورزش قهرمانی فراهم می‌آورد (Miryousefi et al, 2018). Houlihan & Malcolm (۲۰۱۵)، نیز بیان می‌کنند که ورزش نقشی کلیدی در شکل‌گیری هویت ملی و فرهنگی دارد. در نظام‌های مختلف، ورزش به‌عنوان ابزاری برای تقویت انسجام اجتماعی، ترویج ارزش‌های ملی و نمایش هویت فرهنگی در سطح بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد و می‌تواند بازتاب‌دهنده ارزش‌های اجتماعی و دینی یک ملت باشد. بر اساس Tomlinson (۲۰۱۱)، نیز در نتایج پژوهش خود بیان می‌کنند که ورزش در فرایند جهانی‌شدن نقش مهمی ایفا می‌کند و می‌تواند هویت ملی را در عرصه بین‌المللی تقویت کرده و به عنوان ابزاری برای دیپلماسی فرهنگی عمل کند.

ورزش به‌عنوان عنصر کلیدی در توسعه اجتماعی و ملی: ورزش در اندیشه مقام معظم رهبری ابزاری برای ایجاد همبستگی اجتماعی و ملی است. ایشان همواره بر لزوم توسعه ورزش همگانی به‌عنوان یک عنصر تأثیرگذار در تقویت روابط اجتماعی، پرورش روحیه تعاون و کار گروهی و رشد احساس تعلق به جامعه تأکید دارند. در این راستا، ورزش می‌تواند به‌عنوان وسیله‌ای برای انسجام ملی و تقویت هویت اجتماعی و فرهنگی عمل کند. ایجاد فضایی برای فعالیت‌های ورزشی در سطح گسترده، به‌ویژه در میان جوانان، می‌تواند موجب افزایش مشارکت اجتماعی، ارتقای آگاهی‌های جمعی و تقویت روحیه کار تیمی و همبستگی ملی شود. ورزش نقش کلیدی در توسعه اجتماعی و ملی ایفا می‌کند، زیرا به تقویت همبستگی اجتماعی، ترویج سبک زندگی سالم و ارتقای هویت ملی کمک می‌کند. ورزش به‌عنوان عاملی وحدت‌بخش، ارزش‌های فرهنگی را تقویت کرده و مشارکت فعال شهروندان را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، ورزش از طریق ایجاد فرصت‌های شغلی و جذب سرمایه‌گذاری، به رشد اقتصادی نیز کمک می‌کند. توسعه ورزش تأثیر

مبتنی بر انسجام اجتماعی و افتخار ملی دارد و هویت جمعی و همبستگی را تقویت می‌کند (Dousti et al, 2019). بر اساس پژوهش Green & Houlihan (۲۰۰۵)، ورزش به‌عنوان ابزاری برای توسعه اجتماعی و ملی، با تقویت روحیه همبستگی و همکاری در جوامع، به انسجام اجتماعی و تقویت هویت ملی کمک می‌کند. همچنین Edwards (۲۰۱۵)، نیز بیان می‌کنند که ورزش می‌تواند به‌عنوان یک ابزار کلیدی در تقویت روابط اجتماعی، ارتقای روحیه مشارکت و تقویت هویت ملی عمل کرده و موجب رشد و توسعه اجتماعی شود.

مدیریت جهادی و نوآوری در توسعه ورزش: یکی از مبانی مهم در این پژوهش، تحلیل نقش مدیریت جهادی در توسعه ورزش است. در دیدگاه مقام معظم رهبری، ورزش و به‌ویژه مدیریت در این حوزه باید با روحیه جهادی و به‌صورت متعهدانه و مبتنی بر اصول اخلاقی و انقلابی پیش رود. مدیریت جهادی در عرصه ورزش نه‌تنها به معنای مدیریت مؤثر و کارآمد است، بلکه باید مبتنی بر نوآوری، شجاعت و توجه ویژه به نیازهای جامعه باشد. این امر در تحقق اهداف کلان کشور، به‌ویژه در تحقق ایران قوی، مؤثر خواهد بود. بدین ترتیب، ایجاد سیاست‌ها و برنامه‌ریزی‌های نوآورانه در ورزش می‌تواند به تحقق این اهداف کمک کند. از آنجایی که مدیر جهادی دارای انگیزه و وجدان الهی است، با اراده‌ای قوی در جهت رفع مشکلات گام برمی‌دارد. او با اخلاق نیکو، انتقادپذیری، پرهیز از تجملات و توجه ویژه به نهادینه کردن اخلاق و ارزش‌های فرهنگی و دینی در محیط کار، تلاش می‌کند تا الگوی مناسبی در مدیریت باشد. همچنین، همواره خود را پیشگام در حل مسائل جامعه، سازمان و افراد می‌داند و در این مسیر با سخت‌کوشی و تعهد کامل قدم برمی‌دارد (Raji et al, 2023). بر اساس نتایج پژوهش Baker et al (۲۰۱۷)، مدیریت جهادی در ورزش نیازمند رویکردی نوآورانه و مبتنی بر اصول اخلاقی است. این نوع مدیریت با تأکید بر شجاعت، تعهد و نیازهای جامعه، به توسعه ورزش و تحقق اهداف ملی کمک می‌کند. نوآوری در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها عامل کلیدی در این فرآیند است.

ورزش در تحقق اهداف کلان انقلاب اسلامی و تحقق ایران قوی: در نهایت، پژوهش حاضر به تحلیل تأثیر ورزش در تحقق اهداف کلان انقلاب اسلامی و دستیابی به ایران قوی می‌پردازد. مقام معظم رهبری همواره بر لزوم استفاده از تمامی ظرفیت‌ها برای تحقق این اهداف تأکید کرده‌اند. در این راستا، ورزش می‌تواند به‌عنوان ابزاری برای تقویت بنیه جسمانی و معنوی افراد،

ایجاد روحیه خودباوری و افزایش قدرت ملی در عرصه‌های مختلف، از جمله در مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی، عمل کند. رهیافت آینده‌نگر مقام معظم رهبری در خصوص ورزش، بر لزوم توسعه زیرساخت‌های ورزشی، ارتقای فرهنگ ورزش در جامعه و ایجاد فضایی مناسب برای رشد استعدادها و ورزشی جوانان تأکید دارد. این امر در نهایت می‌تواند موجب پیشرفت کشور در تمام ابعاد اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی شود و به تحقق ایران قوی و مستقل کمک کند. معرفی ظرفیت ورزش در ارزش آفرینی در جامعه و تحقق ارزش‌های استراتژیک اسلامی، می‌تواند آن را به یکی از پدیده‌های استراتژیک برای نظام جمهوری اسلامی تبدیل کند؛ تا در برنامه‌های آینده کشور نظیر برنامه هفتم توسعه و گام دوم انقلاب، ورزش به جایگاه شایسته خود دست یابد (Golchin et al, 2021). بر اساس نتایج پژوهش Grix & Carmichael (۲۰۱۲)، دولت‌ها در سرمایه‌گذاری بر ورزش به دنبال تقویت قدرت ملی و تحقق اهداف کلان هستند. ورزش به‌عنوان ابزاری برای تقویت بنیه جسمانی، معنوی و خودباوری، می‌تواند نقش کلیدی در ایجاد ایران قوی و مستقل ایفا کند و به پیشرفت کشور در تمامی ابعاد کمک نماید.

در مجموع، مبانی نظری این پژوهش نشان‌دهنده این است که ورزش در اندیشه مقام معظم رهبری نه تنها ابزاری برای ارتقای سلامت و تقویت هویت ملی است، بلکه به‌عنوان یکی از ارکان اساسی در تحقق ایران قوی و مقاوم در برابر چالش‌های جهانی شناخته می‌شود. توسعه ورزش با توجه به فرمایشات مقام معظم رهبری می‌تواند نقشه راهی برای آینده‌نگری در سیاست‌گذاری‌های ورزشی کشور باشد و به تحقق اهداف کلان انقلاب اسلامی کمک کند.

پیشینه پژوهش

ورزش در اندیشه مقام معظم رهبری به‌عنوان ابزاری برای تحقق اهداف جمهوری اسلامی ایران و ترویج فرهنگ اسلامی-ایرانی شناخته می‌شود. ایشان تأکید دارند که ورزش می‌تواند در توسعه ملی، تقویت هویت اسلامی و مقابله با چالش‌های جهانی نقش مهمی ایفا کند. ورزش همگانی و قهرمانی در ارتقای سلامت جسمانی، معنوی و اجتماعی افراد، به‌ویژه جوانان، مؤثر است. مقام معظم رهبری بر اهمیت ورزش در پرورش روحیه انقلابی و معرفی فرهنگ ایرانی-اسلامی در سطح جهانی تأکید دارند و ورزشکاران را به‌عنوان سفیران اخلاق و هویت اسلامی معرفی می‌کنند.

که تأثیر فراوانی در دنیا دارند. ورزش همگانی در اندیشه مقام معظم رهبری به عنوان ابزاری برای تقویت سلامت جسمانی، اجتماعی، معنوی و روانی جامعه اهمیت دارد. ایشان بر لزوم توجه به ورزش به عنوان عنصر اصلی زندگی و ابزار توانمندسازی در توسعه پایدار و معنوی تأکید دارند. همچنین، ورزش به تربیت نسل‌های آینده و تقویت هویت اسلامی-ایرانی و روحیه انقلابی جوانان کمک می‌کند تا آنان به ستون‌های استوار آینده ایران تبدیل شوند. با بهره‌گیری از فرمایشات مقام معظم رهبری و استفاده از آن‌ها در سیاست‌گذاری‌ها، می‌توان به توسعه پایدار در ورزش و تحقق ایران قوی دست یافت. ایشان بر تقویت خودباوری، مدیریت جهادی و نوآوری در ورزش تأکید دارند تا این حوزه به ابزاری برای پیشرفت ملی و جهانی تبدیل شود. ورزش در تقویت انسجام ملی، مقابله با بحران‌ها و ارتقای قدرت ملی نقش حیاتی دارد. توسعه زیرساخت‌ها، ارتقای فرهنگ ورزش و حمایت از استعدادها و جوانان باید در اولویت قرار گیرد. ورزش در دیدگاه مقام معظم رهبری، ابزاری برای شکل‌دهی به جامعه‌ای قوی و پیشرفته است.

جدول ۱. پیشنهادها و پیشنهادهای مورد استفاده پژوهش

ردیف	نویسنده / نویسندگان (سال پژوهش)	عنوان پژوهش	روش‌شناسی پژوهش	مهم‌ترین یافته‌ها و نتایج مرتبط با پژوهش
۱	Poorabdi, et al (2021)	تبیین جایگاه ورزش همگانی در اندیشه رهبر معظم انقلاب با رویکرد تحلیل محتوا	روش پژوهش بر مبنای رویکرد کیفی و با بهره‌گیری از روش تحلیل محتوا می‌باشد	تجزیه تحلیل بیانات مقام معظم رهبری را می‌توان در ۸ مقوله اصلی سلامتی، سازمانی، اجتماعی، راهبردی، معنوی، ولایی، حکومتی و قهرمانی عنوان نمود
۲	Poorabdi, et al (2021)	ورزش قهرمانی در نظام جمهوری اسلامی با تأکید بر اندیشه آیت‌الله خامنه‌ای	رویکرد تحلیل محتوای کیفی	یافته‌های پژوهش نشان داد که رهبر معظم انقلاب ورزش قهرمانی را یکی از مؤلفه‌های راهبردی برای ترویج فرهنگ و هویت

		(مدظله‌العالی)		انقلاب اسلامی در دنیا معرفی می‌کنند؛ و از نخبگان ورزشی به‌عنوان سفیران اخلاق، معنویت و فرهنگ ایرانی - اسلامی یاد می‌کنند.
۳	Khakban (2024)	نقش ورزش در تعالی جوانان از منظر مقام معظم رهبری	تحلیل محتوای بیانات مقام معظم رهبری	پیروی از دیدگاه‌های مقام معظم رهبری می‌تواند به توسعه و پیشرفت جامعه کمک کرده و جوانان را به سوی کمال و تعالی هدایت کند.
۴	Derakhshan, et al (2024)	جایگاه ورزش همگانی و قهرمانی نسبت به یکدیگر از گفتمان رسانه‌ای حضرت آیت‌الله خامنه‌ای؛ رهبر جمهوری اسلامی ایران	روش تحقیق، کیفی و از نوع تحلیل محتوا بوده	بیشترین گسست گفتگمانی از نوع کنشگری است و واژه‌های «مردم»، «جامعه»، «ورزش قهرمانی»، «قله» و «دامنه» بیش از همه در جملات تکرار شده‌اند. پیش‌ترین گسست گفتگمانی از نوع کنشگری است و واژه‌های «مردم»، «جامعه»، «ورزش قهرمانی»، «قله» و «دامنه» بیش از همه در جملات تکرار شده‌اند.
۵	Zohorabi, et al (2019)	اهمیت تربیت‌بدنی در سلامت و سبک زندگی کارکنان آجا از دیدگاه مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی)	روش پژوهش کیفی با راهبرد داده بنیاد استفاده شد.	مفاهیم در قالب ۳ در سه حوزه سلامت جسمانی، سلامت روحی - روانی و سلامت معنوی، متجلی و الگوی مفهومی استخراج گردید.

۶	Fallah, et al (2020)	الگوی راهبردی برنامه‌ریزی اداره امور ورزش بر اساس گفت‌وگو با امام و رهبری، قانون اساسی، تجارب جمهوری اسلامی و تجارب موفق بشری	نوع پژوهش کاربردی - توسعه‌ای بوده که به روش ترکیبی انجام شده و برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار maxqda و نظریه همبستگی و روش روایی محتوایی (CVI و CVR) استفاده شده است.	توسعه سلامت جسمانی و روحانی، جوانمردی و جایگاه والای معنویت، ابتکار و نوآوری در ورزش، افزایش سرانه امکانات ورزشی برای کلیه اقشار، توجه به ورزش بانوان، توسعه مدیریت ورزش و ترویج موازین اخلاقی، افزایش حضور بخش غیردولتی، فراهم کردن شرایط ورزش همگانی و توجه ویژه به ورزش نیروهای مسلح می‌باشد.
۷	Mirjalili, et al (2022)	طراحی الگوی توسعه ورزش در نظام جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر بیانیه گام دوم انقلاب	روش تحقیق به شیوه کیفی و مبتنی بر نظریه‌پردازی داده بنیاد است.	نتایج نشان داد ۱۵ عامل نظام انقلابی، روحیه انقلابی، مدیریت جهادی، امید به آینده، امن و ثبات، دینی و مهدوی، مستقل، اخلاقی، ورزش دانش‌بنیاد، اخلاق محوری، اقتصاد ورزشی مقاوم، ارزش محوری، عزتمند، عدالت محوری و ورزش تمدن ساز بر توسعه ورزش تأثیر دارد.
۸	Azizi, et al (2021)	طراحی مدل بهبود مدیریت جهادی بر	روش پژوهش ترکیبی اکتشافی دو	نتایج بخش کمی نشان داد که مقدار تی مربوطه هر

		پایه رهنمودهای رهبر انقلاب در ورزش کشور با رویکرد طرح‌های آمیخته	مرحله‌ای از نوع ابزارسازی بود.	عامل تأثیر معناداری را دارند و تمامی چارچوب مدل بهبود مدیریت جهادی در ورزش ایران مورد تأیید قرار گرفت. همچنین نتایج نشان داد که مدل پژوهش از برازش مناسبی برخوردار می‌باشد.
۹	Azizi, et al (2022)	بررسی تأثیر عوامل مدیریت جهادی بر التزام رفتاری مدیران ورزشی کشور بر پایه رهنمودهای رهبر انقلاب در ورزش کشور	پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و جامعه آماری شامل کلیه مدیران ارشد کشور بود.	مدیریت جهادی در سازمان به معنی سازمانی بومی مبتنی بر فرهنگ ایرانی اسلامی است که به واسطه داشتن ویژگی‌ها و شاخص‌های خاصی زمینه ظهور تلاش معنوی را فراهم کرده و با افزایش انگیزه مدیران و کارکنان، زمینه مشارکت و تلاش بی‌وقفه را در آن‌ها در راستای اهداف سازمان فراهم می‌آورد.
۱۰	Ziya, et al (2024)	تحلیل عوامل مؤثر بر موفقیت ورزشی کشورها به عنوان الگویی برای سیاست‌گذاری ورزش ایران	پژوهش حاضر از نوع مطالعات مروری و تحلیلی است که با استفاده از روش مطالعه کتابخانه‌ای و اسناد معتبر انجام شد.	نتایج نشان داد که موفقیت ورزشی بین‌المللی با سه رویکرد نظام‌مند، سلسله‌مراتبی و محورهای موفقیت قابل تحلیل است. این رویکردها بر مراحل ورودی، فرآیند و پیامدها، متغیرهای کلان، سیاست‌های دولتی، توسعه

استعدادها و پشتیبانی‌های مالی تأکید دارند.				
پژوهش نشان داد که دولت‌ها سرمایه‌گذاری در ورزش قهرمانی را به عنوان ابزاری برای تقویت هویت ملی، ایجاد همبستگی اجتماعی و بهبود دیپلماسی بین‌المللی در نظر می‌گیرند.	این پژوهش با استفاده از تحلیل سیاست‌ها و استراتژی‌های دولت‌ها، به بررسی دلایل سرمایه‌گذاری در ورزش قهرمانی پرداخته است.	چرا دولت‌ها روی ورزش نخبگان سرمایه‌گذاری می‌کنند؟	Grix, J., & Carmichael, F (2012)	۱۱

جدول پیشینه پژوهش‌ها، مروری بر مطالعات مختلف در زمینه نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی با الهام از فرمایشات مقام معظم رهبری است. این پژوهش‌ها به بررسی جایگاه ورزش همگانی، ورزش قهرمانی و مدیریت جهادی در نظام جمهوری اسلامی پرداخته‌اند. یافته‌های مهم این مطالعات نشان می‌دهند که مقام معظم رهبری ورزش را نه تنها به عنوان ابزاری برای تقویت سلامت جسمی و روانی، بلکه به عنوان یکی از ارکان توسعه فرهنگی، اجتماعی و معنوی جامعه برشمرده‌اند. به طور خاص، ایشان تأکید دارند که ورزش قهرمانی می‌تواند نقش مهمی در ترویج هویت اسلامی-ایرانی و اقتدار ملی ایفا کند. همچنین، مدیریت جهادی در ورزش، با تکیه بر اصول اخلاقی، معنوی و اجتماعی، به توسعه پایدار در این حوزه کمک می‌کند. از دیگر نکات مهم پژوهش‌ها، تأکید بر توسعه زیرساخت‌های ورزشی، عدالت در دسترسی به ورزش و حضور بخش غیردولتی در این زمینه است. این پژوهش‌ها نشان می‌دهند که با توجه به رهنمودهای مقام معظم رهبری، می‌توان به تحقق ایران قوی و پیشرفت کشور در عرصه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و ورزشی دست یافت.

روش پژوهش

در این پژوهش از روش کیفی به‌ویژه روش تحلیل محتوا و تحلیل تماتیک (مضمونی) برای بررسی نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی با الهام از فرمایشات مقام معظم رهبری استفاده شده است. این روش‌ها به‌ویژه در تحلیل بیانات مقام معظم رهبری در زمینه ورزش و توسعه ملی مؤثر بوده و امکان شناسایی تم‌ها و مفاهیم کلیدی در این حوزه را فراهم می‌آورد. این پژوهش از فلسفه تفسیری^۱ بهره برده است که هدف آن درک و تفسیر عمیق بیانات مقام معظم رهبری در خصوص ورزش و نقش آن در توسعه ملی و تحقق ایران قوی است. رویکرد کیفی این پژوهش نیز به دنبال کشف و تحلیل معانی و مضامین نهفته در سخنرانی‌ها و بیانات مقام معظم رهبری است. در این پژوهش، داده‌ها از طریق تحلیل محتوا و بررسی مستندات مختلف مانند سخنرانی‌ها، کتاب‌ها، مقالات و مصاحبه‌ها مربوط به مقام معظم رهبری جمع‌آوری شده است. این داده‌ها به‌طور عمده به صورت کیفی هستند و از منابع معتبر و مختلف انتخاب شده‌اند تا تنوع و گستردگی موضوع پوشش داده شود. نمونه‌گیری به صورت هدفمند انجام شد. بدین معنا که تنها بیانات و سخنرانی‌های مقام معظم رهبری که به‌طور خاص به موضوعات ورزش، سلامت جامعه، توسعه ملی و تحقق ایران قوی مربوط بودند، انتخاب شدند. این نمونه‌گیری هدفمند به‌منظور دستیابی به اطلاعات دقیق و مرتبط با موضوع پژوهش صورت پذیرفت.

جدول ۲. اطلاعات و داده‌های روش‌شناسی پژوهش

ردیف	اطلاعات	توضیحات داده‌ها روش‌شناسی
۱	روش پژوهش	این پژوهش از روش کیفی بهره برده است
۲	روش‌های تحلیل	تحلیل محتوا تحلیل تماتیک (مضمونی)
۳	فلسفه پژوهش	(با هدف درک و تفسیر عمیق بیانات مقام معظم رهبری در خصوص ورزش و توسعه ملی)
۴	رویکرد پژوهش	تمرکز بر کشف و تحلیل معانی و مضامین نهفته در سخنرانی‌ها و بیانات مقام معظم رهبری

1. Interpretivism

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری (www.khamenei.ir)			
پایگاه اطلاع‌رسانی دولت جمهوری اسلامی ایران (www.dolat.ir)			
سایت وزارت ورزش و جوانان (www.msy.gov.ir)			
خبرگزاری‌های رسمی مانند فارس، تسنیم و ایرنا (www.farsnews.ir, www.tasnimnews.com,) (www.irna.ir)	سایت‌های مورد استفاده		
پایگاه‌های علمی مانند نورمگز و SID (www.noormags.ir, www.sid.ir)			
سخنرانی در دیدار با ورزشکاران مدال‌آور المپیک و پارالمپیک (تاریخ: ۱۳۹۵/۰۶/۳۰) - موضوع: تأکید بر نقش ورزش قهرمانی در تقویت هویت ملی			
بیانات در دیدار با پیشکسوتان و قهرمانان ورزشی (تاریخ: ۱۳۹۸/۱۰/۱۲) - موضوع: اهمیت توسعه ورزش همگانی و سلامت جامعه			
سخنرانی درباره ورزش و جوانان (تاریخ: ۱۳۹۲/۰۲/۲۸) - موضوع: ارتباط ورزش و ارتقای روحیه ملی	سخنرانی‌ها و بیانات مقام معظم رهبری	بررسی مستندات و نمونه‌ها	شیوه گردآوری داده‌ها
دیدار رهبر معظم انقلاب با قهرمانان ورزشی و مدال‌آوران بازی‌های آسیایی و پارا آسیایی (۱۴۰۲/۰۹/۰۱).			
بیانات مقام معظم رهبری در دیدار اعضای کاروان‌های اعزامی ایران به بازی‌های المپیک و پارالمپیک ۲۰۲۴ پاریس (۱۴۰۳/۰۶/۲۷).			
بیانات مقام معظم رهبری در دیدار قهرمانان المپیک و پارالمپیک ایران در بازی‌های ۲۰۲۰ توکیو (۱۴۰۰/۶/۲۶)			
کتاب: جایگاه و منزلت ورزش در نظام ما: دیدگاه‌های رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای	کتاب‌ها و مقالات		
مقالات: مقالات بررسی شده در پیشینه	مورد بررسی		
مصاحبه با وزیر ورزش و جوانان در خصوص سیاست‌های کلان ورزش کشور منتشرشده در خبرگزاری تسنیم			

			مصاحبه‌ها و گزارش‌ها	تحلیل گزارش‌های رسمی وزارت ورزش درباره برنامه‌های توسعه ورزش همگانی و قهرمانی
۶	نوع داده‌ها	داده‌ها عمدتاً کیفی هستند و از منابع معتبر و مختلف انتخاب شده‌اند.		
۷	روش نمونه‌گیری	نمونه‌گیری هدفمند (انتخاب بیانات و سخنرانی‌های مقام معظم رهبری که به‌طور خاص به موضوعات ورزش، سلامت جامعه، توسعه ملی و تحقق ایران قوی مرتبط بودند)		
۸	هدف	دستیابی به اطلاعات دقیق و مرتبط با موضوع پژوهش		
	نمونه‌گیری	تنوع و گستردگی موضوع برای پوشش جامع‌تر تحلیل‌ها		

داده‌های جمع‌آوری‌شده با استفاده از روش تحلیل تماتیک^۱ مورد تحلیل قرار گرفتند. در این روش، داده‌ها به‌طور سیستماتیک کدگذاری و به تم‌های اصلی و فرعی دسته‌بندی شدند. سپس، ارتباط بین این تم‌ها مورد بررسی قرار گرفت تا الگوهای معنایی و مفهومی استخراج گردد. این فرآیند تحلیل به پژوهشگر این امکان را می‌دهد تا عمق و تنوع مضامین مرتبط با نقش ورزش در تحقق ایران قوی را شناسایی و تفسیر کند. برای تضمین روایی این پژوهش، از شش نفر از اساتید معتبر رشته مدیریت ورزشی دانشگاه‌های دولتی به‌عنوان متخصصان و داوران استفاده شد. این اساتید نظرات خود را در مورد کدگذاری‌ها و تحلیل‌های صورت گرفته بیان کرده و از این طریق اعتبار محتوایی و سازه‌ای یافته‌ها تأیید گردید. به‌منظور افزایش پایایی تحلیل‌ها، تمامی داده‌ها توسط پژوهشگر و دیگر همکاران در تیم تحقیقاتی مورد بررسی، تطبیق و بازبینی چندمرحله‌ای قرار گرفت تا انسجام، تکرارپذیری و دقت نتایج به‌طور کامل تضمین شود. علاوه بر این، استفاده از روش توافق بین کدگذاران موجب شد که میزان همسانی در تحلیل داده‌ها و کاهش سوگیری پژوهشگر افزایش یابد. در قسمت سناریوهای این پژوهش با رویکرد آینده‌پژوهی و کیفی و با الهام از فرمایشات مقام معظم رهبری، از روش تحلیل سناریو برای بررسی نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی بهره برده است. داده‌های مرتبط با سناریوها از طریق مطالعات اسنادی، تحلیل روندها و بررسی مستندات گردآوری شده است. در این راستا، از پایگاه‌های اطلاع‌رسانی رسمی مانند پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، دولت جمهوری اسلامی ایران، وزارت ورزش و

1. Thematic Analysis

جوانان و خبرگزاری‌های رسمی همچون فارس، تسنیم و ایرنا به‌عنوان منابع معتبر بهره گرفته شده است. همچنین، پایگاه‌های علمی نظیر نورمگز و SID به‌منظور بررسی پیشینه پژوهش‌های مرتبط مورد استفاده قرار گرفته‌اند. برای تحلیل داده‌ها، از تحلیل محتوای کیفی و روش تحلیل عدم قطعیت‌های بحرانی استفاده شده تا سناریوهای آینده‌نگر ورزش در مسیر تحقق ایران قوی تدوین شوند. همچنین، برای اعتبارسنجی سناریوها، نظرات متخصصان مدیریت ورزشی در تدوین آن‌ها اعمال شده و بر اساس بازخوردهای این متخصصان، سناریوهای نهایی اصلاح گردیده‌اند. این فرآیند، چارچوبی علمی و نظام‌مند برای تبیین جایگاه ورزش در تحقق ایران قوی ارائه داده و اعتبار نتایج پژوهش را تضمین می‌کند.

در این پژوهش، تدوین راهبردها بر اساس یک فرآیند علمی و گام‌به‌گام انجام شده است. ابتدا اسناد و بیانات مقام معظم رهبری درباره نقش ورزش در تحقق ایران قوی مورد تحلیل محتوایی قرار گرفت. سپس روندها و محرک‌های کلیدی مرتبط با توسعه ورزش شناسایی شد. در ادامه، با بهره‌گیری از روش تحلیل سناریو، آینده‌های ممکن بررسی و پیامدهای مختلف آن ارزیابی گردید. بر این اساس، راهبردهای عملیاتی از دل سناریوی ایده‌آل استخراج شد تا متناسب با نیازهای کشور باشد. برای افزایش دقت و اعتبار این راهبردها، از نظرات متخصصان مدیریت ورزشی و آینده‌پژوهی استفاده شد. در بخش روش‌شناسی، روش‌های تحلیل محتوا، تحلیل عدم قطعیت‌های بحرانی و مدل SWOT به کار گرفته شد. همچنین، داده‌های پژوهش از طریق مطالعات اسنادی، مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با خبرگان، گزارش‌های رسمی و بیانات مقام معظم رهبری گردآوری شد تا اعتبار علمی و عملیاتی راهبردهای ارائه‌شده تضمین شود.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های پژوهش حاضر با تمرکز بر نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی، مبتنی بر تحلیل سناریوهای آینده‌پژوهی و فرمایشات مقام معظم رهبری ارائه شده است.

کدگذاری و تحلیل تماتیک داده‌ها

کدگذاری اولیه (باز)

در این مرحله، داده‌ها به واحدهای معنایی کوچک‌تر تقسیم و به صورت کدهای اولیه ثبت شده‌اند. برخی از کدهای استخراج شده شامل موارد زیر هستند:

ورزش و هویت ملی: تقویت ارزش‌های اسلامی و ایرانی، ایجاد وحدت ملی
 ورزش و عدالت اجتماعی: دسترسی برابر به امکانات، توسعه ورزش در مناطق محروم
 ورزش و اقتصاد: اشتغال‌زایی، جذب سرمایه‌گذاری، تقویت صنعت ورزش
 ورزش و اخلاق‌مداری: روحیه جوانمردی، رقابت سالم، جلوگیری از فساد
 مدیریت جهادی در ورزش: تربیت مدیران انقلابی، برنامه‌ریزی راهبردی
 ورزش همگانی و قهرمانی: توسعه ورزش عمومی، ارتقای جایگاه بین‌المللی

کدگذاری محوری

کدهای اولیه در این مرحله در قالب تم‌های کلی دسته‌بندی شده‌اند:

جدول ۳. کدگذاری محوری مؤلفه‌های پژوهش

تم اصلی	کدهای مرتبط
ورزش و هویت ملی	ترویج فرهنگ اسلامی - ایرانی، افزایش اتحاد، ایجاد غرور ملی
عدالت اجتماعی در ورزش	افزایش دسترسی مناطق محروم، کاهش نابرابری در امکانات ورزشی
نقش اقتصادی ورزش	توسعه صنعت ورزش، اشتغال‌زایی، سرمایه‌گذاری در ورزش
تقویت ارزش‌های اخلاقی	ارتقای فرهنگ رقابت سالم، پیشگیری از فساد، ترویج جوانمردی
مدیریت جهادی در ورزش	تربیت مدیران متعهد، آینده‌نگری در سیاست‌های ورزشی
ورزش همگانی و قهرمانی	افزایش مشارکت عمومی، پیشرفت ورزشکاران در رقابت‌های بین‌المللی

کدگذاری انتخابی و تحلیل تماتیک

در این مرحله، تم‌های اصلی با یکدیگر مقایسه و در یک چارچوب منسجم قرار گرفته‌اند:

- ❖ ورزش به‌عنوان ابزار هویت ملی و اجتماعی
- ❖ ورزش و عدالت اجتماعی (توزیع برابر امکانات ورزشی)
- ❖ نقش ورزش در توسعه اقتصادی و اشتغال‌زایی
- ❖ مدیریت جهادی و راهبردهای آینده‌نگر در ورزش
- ❖ ارتقای اخلاق و ارزش‌های اجتماعی از طریق ورزش
- ❖ توسعه متوازن ورزش همگانی و قهرمانی

جدول ۴. تم‌های اصلی استخراج‌شده از بیانات مقام معظم رهبری در زمینه ورزش و نقش آن در تحقق ایران قوی

شماره	موضوع	یافته‌ها	منبع	تاریخ
۱	ورزش به عنوان ابزار توسعه فرهنگی و اجتماعی	ورزش به‌عنوان ابزاری مؤثر در تحکیم وحدت ملی و تقویت هویت ایرانی - اسلامی در سطح جهانی مطرح شده است. همچنین توسعه ورزش همگانی در کنار ورزش قهرمانی می‌تواند موجب توسعه فرهنگی و اجتماعی شود.	نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی	۱۴۰۲/۰۹/۰۱

۱۴۰۲/۰۹/۰۱	نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی	ورزش به عنوان ابزاری برای برقراری عدالت اجتماعی و فراهم کردن فرصت های برابر برای اقشار مختلف جامعه، به ویژه در مناطق محروم، به کار گرفته می شود. ایجاد دسترسی برابر به امکانات ورزشی از موارد تأکید مقام معظم رهبری است.	ورزش و تحقق عدالت اجتماعی	۲
۱۴۰۲/۰۹/۰۱	نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی	ورزش به عنوان یکی از ارکان مهم در توسعه اقتصادی کشور، با ایجاد اشتغال و تقویت صنعت ورزش و حضور بخش خصوصی در این حوزه می تواند به تحقق اقتصاد مقاومتی کمک کند.	ورزش و توسعه اقتصادی پایدار	۳
۱۳۹۱/۱۲/۲۱	۲۰ جمله از رهبر	ورزش در کنار ایفای نقش تربیتی، بستری برای ترویج	ورزش و تقویت	۴

	اخلاق و هویت ملی	اخلاق‌مداری، احترام به قواعد اجتماعی و تقویت روحیه همکاری و رقابت سالم فراهم می‌آورد. این نکات به‌ویژه در میان جوانان حائز اهمیت است.	انقلاب درباره «ورزش قهرمانی»	
۵	ضرورت نگاه آینده‌نگر به ورزش برای تحقق ایران قوی	مقام معظم رهبری بر ضرورت برنامه‌ریزی‌های آینده‌نگر در زمینه ورزش برای تحقق اهداف بلندمدت کشور و جایگاه قدرتمند جهانی تأکید دارند. برنامه‌ریزی دقیق برای ورزش قهرمانی و همگانی در راستای توسعه کشور مطرح است.	نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی	۱۴۰۲/۰۹/۰۱
۶	توجه ویژه به تربیت مدیران	توجه به تربیت مدیران ورزشی جهادی که با روحیه انقلابی و تلاش بی‌وقفه در جهت حل	نقش و کارکرد ورزش در	۱۴۰۲/۰۹/۰۱

	ورزشی	مسائل جامعه و ورزش	تحقق
	جهادی	کشور گام بردارند، از نکات برجسته فرمایشات مقام معظم رهبری است.	ایران قوی

جدول فوق تم‌های اصلی استخراج شده از بیانات مقام معظم رهبری در زمینه ورزش و نقش آن در تحقق ایران قوی را ارائه می‌دهد. این تم‌ها نشان‌دهنده اهمیت ورزش در توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور، تحقق عدالت اجتماعی، تقویت اخلاق و هویت ملی و ضرورت آینده‌نگری در سیاست‌های ورزشی است. همچنین، تأکید ویژه‌ای بر نقش مدیران ورزشی جهادی در پیشبرد اهداف کلان کشور در حوزه ورزش شده است.

سناریوهای آینده‌نگر ارائه شده در جدول شماره (۵) بر اساس روش آینده‌پژوهی و تحلیل سناریو شکل گرفته‌اند. در این پژوهش، با بهره‌گیری از نظرات متخصصان حوزه ورزش و آینده‌پژوهی، عوامل کلیدی مؤثر بر نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی شناسایی و تحلیل شدند. روش مورد استفاده ترکیبی از تحلیل روندها، شناسایی پیشران‌های کلیدی و تدوین سناریوهای احتمالی است. ابتدا عوامل کلیدی تأثیرگذار بر آینده ورزش در ایران (شامل عوامل اقتصادی، مدیریتی، فرهنگی و اجتماعی) بررسی شدند. سپس، با استفاده از تحلیل عدم قطعیت‌های بحرانی، مسیرهای ممکن آینده ورزش در ایران ترسیم شد. در نهایت، با ترکیب این عوامل و بررسی پیامدهای احتمالی، سه سناریوی اصلی (خوش‌بینانه، میانه و بدبینانه) تدوین گردیدند.

گام‌ها و مراحل تدوین سناریوها

روند تدوین سناریوهای آینده‌نگر در این پژوهش در پنج گام اصلی انجام شده است:

شناسایی عوامل کلیدی و پیشران‌ها

بررسی اسناد بالادستی، سیاست‌های کلان ورزش و فرمایشات مقام معظم رهبری

تحلیل روندهای گذشته و وضعیت کنونی ورزش در ایران

مصاحبه و نظرسنجی از خبرگان حوزه ورزش، مدیریت و آینده‌پژوهی
 تحلیل عدم قطعیت‌های بحرانی
 شناسایی متغیرهایی که بیشترین تأثیر را بر آینده ورزش دارند
 بررسی سناریوهای ممکن بر اساس تأثیر این عدم قطعیت‌ها
 ایجاد چارچوب سناریوها
 تعیین محورهای کلیدی هر سناریو (مانند سرمایه‌گذاری در ورزش، حمایت‌های دولتی، مدیریت ورزش و تأثیرات فرهنگی-اجتماعی)
 طراحی سناریوهای ممکن با توجه به تعامل عوامل کلیدی
 تدوین سناریوها و تحلیل پیامدهای آن‌ها
 تدوین سه سناریوی خوش‌بینانه، میانه و بدبینانه
 ارزیابی پیامدهای هر سناریو برای آینده ورزش و نقش آن در تحقق ایران قوی
 اعتبارسنجی سناریوها
 بررسی و اصلاح سناریوها بر اساس نظرات خبرگان
 نهایی سازی سناریوها جهت ارائه در پژوهش

جدول ۵. سناریوهای آینده‌نگر در راستای نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی

شماره	عنوان سناریو	ویژگی‌های کلیدی	نتیجه نهایی
۱	سناریوی خوش‌بینانه (ورزش در مسیر توسعه همه‌جانبه و اقتدار ملی)	- توسعه متوازن ورزش همگانی و قهرمانی - افزایش نقش ورزش در اقتصاد ملی - تقویت هویت ملی و ارزش‌های فرهنگی از طریق ورزش	ورزش به ابزار اصلی تحقق ایران قوی تبدیل شده و در بهبود کیفیت زندگی مردم، تقویت همبستگی ملی، ارتقای اقتدار کشور و توسعه

پایدار نقش ایفا می کند.	-مدیریت جهادی در ورزش		
ورزش نقش مثبتی در توسعه کشور دارد اما به دلیل مشکلات مدیریتی و مالی، اثرگذاری آن در تحقق ایران قوی به طور کامل محقق نمی شود.	-توسعه ورزش با چالش های مالی و مدیریتی همراه است - ورزش همگانی و قهرمانی رشد دارد، اما با سرعتی کمتر از حد انتظار - استفاده محدود از ظرفیت های اقتصادی ورزش - چالش های فرهنگی و اجتماعی در ورزش ادامه دارد	سناریوی میانه (توسعه محدود و تدریجی ورزش در ایران)	۲
ورزش نقش خود را در توسعه کشور از دست می دهد و به یکی از چالش های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی تبدیل می شود.	- کاهش سرمایه گذاری در ورزش و افول ورزش همگانی - عدم حمایت از ورزشکاران و افت جایگاه ایران در رقابت های بین المللی - عدم استفاده از ظرفیت های اقتصادی ورزش - افزایش ناهنجاری ها و کاهش ارزش های اخلاقی در ورزش	سناریوی بدبینانه (افول ورزش و از دست دادن فرصت ها برای تحقق ایران قوی)	۳

این جدول سه سناریوی آینده‌نگر را در راستای نقش و کارکرد ورزش در تحقق ایران قوی نشان می‌دهد. سناریوی خوش‌بینانه، بهترین وضعیت ممکن را ترسیم می‌کند که در آن ورزش به عامل کلیدی پیشرفت کشور تبدیل می‌شود. سناریوی میانه، شرایطی را نشان می‌دهد که در آن توسعه ورزش به صورت محدود و با چالش‌های مدیریتی و مالی همراه است. سناریوی بدبینانه، سناریوی نامطلوبی است که در آن ورزش جایگاه خود را از دست داده و به یک چالش برای کشور تبدیل می‌شود.

چشم‌انداز اصلی این پژوهش از ترکیب روش‌های آینده‌پژوهی، تحلیل محتوای کیفی و بررسی فرمایشات مقام معظم رهبری درباره نقش ورزش در توسعه ملی شکل گرفته است. برای تدوین این چشم‌انداز، ابتدا بیانات مقام معظم رهبری در حوزه ورزش و توسعه ملی از منابع معتبر مانند پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، سخنرانی‌ها، کتاب‌ها، مقالات علمی و گزارش‌های رسمی گردآوری و تحلیل شد. سپس مفاهیم کلیدی و اهداف اصلی مطرح‌شده در این بیانات استخراج گردید که شامل ارتقای هویت ملی، توسعه ورزش همگانی و قهرمانی، تأثیر ورزش بر سلامت اجتماعی، افزایش نقش ورزش در اقتصاد ملی و تثبیت جایگاه بین‌المللی ایران بود. در مرحله بعد، با استفاده از تحلیل روندها و شناسایی عدم قطعیت‌های بحرانی، مسیرهای محتمل آینده ورزش بررسی شد. در نهایت، چشم‌انداز اصلی پژوهش به عنوان یک هدف مطلوب و آینده‌ایده‌آل بر اساس این تحلیل‌ها تدوین شد. این چشم‌انداز، ورزش را به عنوان یک عامل کلیدی در تحقق ایران قوی معرفی می‌کند و بر نقش آن در توسعه پایدار، همبستگی اجتماعی و اقتدار ملی تأکید دارد.

جدول ۴. چشم‌انداز اصلی

عنوان	شرح
چشم‌انداز اصلی	ایران قوی کشوری است با هویت ملی و اسلامی قدرتمند، جامعه‌ای سالم و پویا و جایگاهی ممتاز در عرصه‌های بین‌المللی که ورزش به عنوان یک عامل کلیدی در این مسیر نقش ایفا می‌کند.

جدول فوق بیانگر چشم انداز اصلی پژوهش در ارتباط با نقش ورزش در تحقق ایران قوی است. این چشم انداز بر اهمیت ورزش در ارتقای هویت ملی، سلامت اجتماعی و تثبیت جایگاه ایران در عرصه های بین المللی تأکید دارد. ورزش به عنوان ابزاری کلیدی در ایجاد جامعه ای پویا، عادلانه و توانمند مطرح شده که می تواند مسیر دستیابی به توسعه پایدار و اقتدار ملی را هموار سازد.

جدول ۵. روندها و محرک های کلیدی

شماره	روندها و محرک ها	شرح	منابع استخراج اطلاعات
۱	گسترش ورزش همگانی	افزایش مشارکت عمومی در ورزش برای بهبود سلامت جسمی و روانی.	پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری (www.khamenei.ir) – بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با پیشکسوتان و قهرمانان ورزشی (۱۳۹۸/۱۰/۱۲) – گزارش های رسمی وزارت ورزش و جوانان (www.msy.gov.ir)
۲	ورزش قهرمانی و هویت ملی و اسلامی	تقویت جایگاه بین المللی ایران از طریق درخشش ورزشکاران.	سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار با ورزشکاران مدال آور المپیک و پارالمپیک (۱۳۹۵/۰۶/۳۰) – پایگاه اطلاع رسانی دولت جمهوری اسلامی ایران

— (www.dolat.ir) خبرگزاری‌های رسمی مانند فارس، تسنیم و ایرنا (www.farsnews.ir, www.tasnimnews.com, www.irna.ir)			
پایگاه‌های علمی مانند نورمگز و SID (www.noormags.ir, www.sid.ir) — تحلیل گزارش‌های رسمی وزارت ورزش درباره برنامه‌های توسعه ورزش همگانی و قهرمانی	فراهم‌سازی فرصت‌های برابر ورزشی در سراسر کشور.	عدالت در دسترسی به ورزش	۳
مصاحبه با وزیر ورزش و جوانان درباره سیاست‌های کلان ورزش کشور (منتشر شده در خبرگزاری تسنیم) — گزارش‌های نظارتی وزارت ورزش و جوانان	شفافیت و جلوگیری از تخلفات در مدیریت ورزشی.	پیشگیری از فساد	۴

۵	تقویت زیر ساخت‌های ورزشی	توسعه امکانات برای ورزش همگانی و حرفه‌ای.	سخنرانی رهبر معظم انقلاب در دیدار با قهرمانان ورزشی و مدال‌آوران بازی‌های آسیایی و پارا آسیایی (۱۴۰۲/۰۹/۰۱) - مستندات توسعه ورزش قهرمانی و همگانی در وزارت ورزش و جوانان
---	--------------------------	---	--

در راستای تحقق ایران قوی، ورزش به عنوان یکی از ارکان مهم در تقویت اقتدار ملی و توسعه پایدار کشور مطرح است. فرمایشات مقام معظم رهبری همواره بر اهمیت ورزش به عنوان ابزاری برای ارتقای هویت ملی، تقویت روحیه جمعی و حفظ سلامت جسمی و روانی جامعه تأکید داشته‌اند. روندهای کلیدی نظیر گسترش ورزش همگانی، ارتقای ورزش قهرمانی و تقویت زیرساخت‌های ورزشی، همه با هدف ایجاد یک ایران قدرتمند و مقاوم در برابر چالش‌ها صورت می‌گیرد. همچنین عدالت در دسترسی به امکانات ورزشی و پیشگیری از فساد، از دیگر مؤلفه‌های ضروری در تحقق این هدف است. این رویکردها به شکل جامع، آینده‌نگری در مسیر توسعه کشور را محقق می‌سازد.

جدول ۶. عدم قطعیت‌های کلیدی

شماره	عدم قطعیت	سؤال کلیدی
۱	تخصیص منابع مالی	آیا سرمایه‌گذاری کافی برای توسعه ورزش انجام خواهد شد؟
۲	سطح مشارکت اجتماعی	آیا فرهنگ ورزش همگانی در جامعه نهادینه می‌شود؟
۳	تعاملات بین‌المللی	نقش تحریم‌ها و سیاست‌های جهانی در پیشرفت ورزش ایران چیست؟

۴	توسعه فناوری‌های ورزشی	ایران تا چه میزان از فناوری در بهبود ورزش استفاده خواهد کرد؟
---	------------------------	--

جدول عدم قطعیت‌های کلیدی، چالش‌ها و سؤالات مهمی را در مسیر توسعه ورزش در راستای تحقق ایران قوی مطرح می‌کند. تخصیص منابع مالی، نهادینه‌سازی فرهنگ ورزش همگانی، تأثیر تحریم‌ها و سیاست‌های جهانی بر تعاملات بین‌المللی و استفاده از فناوری‌های نوین در ورزش، از جمله عواملی هستند که می‌توانند مسیر پیشرفت ورزش در ایران را تحت تأثیر قرار دهند. پاسخ به این سؤالات و مدیریت این عدم قطعیت‌ها می‌تواند به تحقق اهداف مقام معظم رهبری در تقویت ورزش و دستیابی به توسعه پایدار و اقتدار ملی کمک کند.

جدول ۷. الگوهای آینده‌نگر

شماره	عنوان سناریو	ویژگی‌های کلیدی	نتایج احتمالی	رتبه‌بندی
۱	ایران ورزش محور و سلامت محور	- ورزش به سیاست اصلی کشور تبدیل شده است. - عدالت در توزیع امکانات ورزشی برقرار شده است. - ورزشکاران ایرانی در رقابت‌های جهانی موفق هستند.	- انسجام اجتماعی و هویت ملی تقویت می‌شود. - ایران در میان ۱۰ کشور برتر ورزشی جهان قرار می‌گیرد.	سناریوی ایده‌آل (مثبت)

سناریوی واقع گرایانه (متوسط)	- ایران به قدرت ورزشی منطقه‌ای تبدیل شده است. - سلامت عمومی جامعه بهبود می‌یابد.	- بهبود نسبی زیرساخت‌ها با تمرکز بر مناطق پرجمعیت. - افزایش تدریجی مشارکت عمومی در ورزش.	پیشرفت موزون در مسیر ایران قوی	۲
سناریوی نامطلوب (منفی)	- افت رتبه‌های جهانی ورزشکاران ایرانی. - افزایش مشکلات سلامت عمومی.	- ضعف مدیریت و کاهش سرمایه‌گذاری در ورزش. - کاهش انگیزه جوانان برای ورزش.	فرصت‌های از دست‌رفته	۳

جدول سناریوهای پیشنهادی به تحلیل سه وضعیت مختلف در مسیر تحقق ایران قوی از منظر ورزش می‌پردازد. سناریوی ایده‌آل (ایران ورزش محور و سلامت محور) با تأکید بر عدالت در توزیع امکانات و موفقیت ورزشکاران ایرانی در رقابت‌های جهانی، به تقویت هویت ملی و ارتقای جایگاه ایران در جهان منجر می‌شود. سناریوی واقع‌گرایانه (پیشرفت موزون) با توسعه تدریجی زیرساخت‌ها و مشارکت عمومی، ایران را به قدرت ورزشی منطقه‌ای تبدیل می‌کند. در نهایت، سناریوی نامطلوب (فرصت‌های از دست‌رفته) با ضعف در مدیریت و کاهش انگیزه جوانان، سلامت عمومی و جایگاه جهانی ایران را به خطر می‌اندازد.

جدول ۸. راهبردهای پیشنهادی برای تحقق سناریوی ایده‌آل

شماره	راهبرد پیشنهادی	شرح
۱	سرمایه‌گذاری بلندمدت	افزایش بودجه برای توسعه ورزش همگانی و قهرمانی.
۲	ایجاد فرهنگ ورزش	استفاده از رسانه‌ها و آموزش برای گسترش ورزش در زندگی مردم.
۳	تقویت فناوری ورزشی	استفاده از تکنولوژی‌های نوین در مدیریت و عملکرد ورزشی.
۴	عدالت محوری	توزیع متوازن امکانات ورزشی در تمام مناطق کشور.

جدول راهبردهای پیشنهادی برای تحقق سناریوی ایده‌آل به ارائه اقداماتی می‌پردازد که می‌توانند ورزش را به محور اصلی توسعه ایران قوی تبدیل کنند. سرمایه‌گذاری بلندمدت در ورزش همگانی و قهرمانی، ایجاد فرهنگ ورزش از طریق رسانه‌ها و آموزش عمومی، تقویت فناوری‌های نوین برای مدیریت و ارتقاء عملکرد ورزشی و عدالت محوری در توزیع امکانات ورزشی در تمامی مناطق کشور، از جمله راهبردهایی هستند که به تقویت هویت ملی، افزایش موفقیت‌های جهانی و بهبود سلامت عمومی کمک می‌کنند و در راستای فرمایشات مقام معظم رهبری در جهت توسعه پایدار کشور قرار دارند.

جدول ۹. جدول سناریوهای آینده‌پژوهی نقش ورزش در تحقق "ایران قوی"

محورهای کلیدی	مشارکت اجتماعی بالا	مشارکت اجتماعی پایین
حمایت حداکثری دولت	۱. ایران ورزش محور (سناریوی ایده‌آل) - حمایت کامل دولت از ورزش - مشارکت گسترده مردم	۲. ورزش نخبه محور (سناریوی تک‌بعدی) - حمایت از ورزش قهرمانی بدون تقویت ورزش

همگانی - محدود شدن موفقیت‌ها به ورزشکاران حرفه‌ای - عدم گسترش فرهنگ ورزش در جامعه	در ورزش - توسعه ورزش همگانی و قهرمانی - ارتقای سلامت عمومی و افزایش موفقیت‌های بین‌المللی	
۴. رکود ورزشی و فرصت‌های از دست رفته (سناریوی بدبینانه) - نبود حمایت از ورزش همگانی و قهرمانی - کاهش انگیزه عمومی برای فعالیت ورزشی - افت جایگاه ورزش ایران در سطح جهانی و افزایش مشکلات سلامت عمومی	۳. ورزش مردمی بدون زیرساخت (سناریوی خودجوش) - مشارکت اجتماعی بالا اما کمبود زیرساخت‌ها و حمایت مالی - رشد ورزش‌های محلی و خودجوش - چالش در رقابت‌های بین‌المللی به دلیل نبود حمایت نهادی	حمایت حداقلی دولت

جدول سناریوهای آینده‌پژوهی نقش ورزش در تحقق ایران قوی، به بررسی چهار سناریو مختلف با توجه به دو محور کلیدی مشارکت اجتماعی و حمایت دولت می‌پردازد. در سناریوی ایده‌آل، حمایت حداکثری دولت و مشارکت گسترده مردم در ورزش، ایران را به یک کشور ورزش محور با ارتقای سلامت عمومی و موفقیت‌های بین‌المللی تبدیل می‌کند. در سناریوی تک‌بعدی، دولت تنها به ورزش قهرمانی توجه دارد و مشارکت عمومی کم است. در سناریوی خودجوش، مشارکت اجتماعی بالا است، اما کمبود زیرساخت‌ها مانع پیشرفت در رقابت‌های بین‌المللی می‌شود. سناریوی بدبینانه با حمایت حداقلی دولت و کاهش انگیزه عمومی، به افت جایگاه ورزش ایران و افزایش مشکلات سلامت عمومی منجر می‌شود. این سناریوها در راستای فرمایشات مقام معظم رهبری برای تقویت هویت ملی و توسعه پایدار کشور مطرح شده‌اند.

جدول ۱۰. پیشنهادها برای تحقق سناریوی ایده‌آل (ایران ورزش محور)

شرح	اقدام پیشنهادی
توسعه اماکن و تجهیزات ورزشی در سطح کشور، به‌ویژه مناطق کم‌برخوردار	سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های ورزشی
آموزش و تبلیغ فرهنگ ورزش در مدارس، رسانه‌ها و نهادهای اجتماعی	فرهنگ‌سازی ورزشی
توزیع عادلانه امکانات ورزشی در شهرها و روستاها	عدالت ورزشی
شناسایی استعدادها و برنامه‌ریزی برای ارتقای تیم‌های ملی و حضور موفق در عرصه‌های جهانی	تقویت ورزش قهرمانی

جدول پیشنهادها برای تحقق سناریوی ایده‌آل (ایران ورزش محور) به راهکارهایی می‌پردازد که می‌توانند ایران را به یک کشور ورزش محور و سلامت‌محور تبدیل کنند. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های ورزشی، به‌ویژه در مناطق کم‌برخوردار، برای فراهم‌سازی امکانات برای همه اقشار جامعه ضروری است. فرهنگ‌سازی ورزشی از طریق آموزش در مدارس و رسانه‌ها می‌تواند فرهنگ ورزش را در جامعه نهادینه کند. عدالت ورزشی با توزیع عادلانه امکانات در شهرها و روستاها به تحقق برابری در فرصت‌های ورزشی کمک می‌کند. تقویت ورزش قهرمانی با شناسایی استعدادها و برنامه‌ریزی برای حضور موفق در عرصه‌های جهانی، مطابق با رهنمودهای مقام معظم رهبری، به اقتدار ملی و رشد ایران کمک خواهد کرد.

پژوهشگاه ملی پژوهش
پرتال جامع علوم انسانی

نتیجه گیری و پیشنهادها

پژوهش حاضر با بهره گیری از تحلیل محتوای بیانات مقام معظم رهبری، به بررسی نقش ورزش در تحقق ایران قوی پرداخته است. ایشان تأکید دارند: «ایران قوی باید ورزش قوی داشته باشد»^۱. تم های استخراج شده شامل توسعه فرهنگی، عدالت اجتماعی، توسعه اقتصادی، تقویت هویت ملی، آینده نگری در ورزش و تربیت مدیران جهادی است. مقام معظم رهبری ورزش را ابزاری مؤثر در تحکیم وحدت ملی و تقویت هویت ایرانی-اسلامی در سطح داخلی و جهانی معرفی کرده اند^۲. ورزش همگانی و قهرمانی می تواند موجب توسعه فرهنگی و اجتماعی و همبستگی ملی شود. عابدی و همکاران (۱۳۹۷) نیز بر اهمیت سیاست ها و رویکردهای مختلف در توسعه فرهنگی ورزش تأکید کرده اند. ورزش در بیانات مقام معظم رهبری به عنوان ابزاری فرهنگی و اجتماعی با نقش های مؤثری در همبستگی اجتماعی، تقویت هویت ملی و تربیت نسل جوان بر اساس ارزش های اسلامی مطرح شده است (Poorabdi et al., 2021; Derakhshan et al., 2024). تأکید بر ورزش همگانی و قهرمانی به توسعه فرهنگی و اجتماعی کمک می کند (Mirjalili et al., 2022). مقام معظم رهبری بر لزوم برقراری عدالت اجتماعی و فراهم کردن

1. <https://farsi.khamenei.ir/others-note?id=54452>

2. <https://www.aparat.com/v/uguoxm8>

فرصت‌های برابر برای همه اقشار جامعه تأکید دارند^۱. دسترسی برابر به امکانات ورزشی، به‌ویژه در مناطق محروم، ابزاری برای تحقق عدالت اجتماعی است. توسعه ورزش همگانی و افزایش دسترسی برای زنان، جوانان و نیروهای مسلح از عوامل مهم در این زمینه است (Fallah et al., 2020; Khakban, 2024). مقام معظم رهبری بر اهمیت برقراری عدالت اجتماعی و فراهم کردن فرصت‌های برابر برای اقشار مختلف، به‌ویژه در مناطق محروم تأکید دارند^۲. دسترسی برابر به امکانات ورزشی، به‌ویژه ورزش همگانی، از عوامل کلیدی در تحقق عدالت اجتماعی است (Fallah et al., 2020; Khakban, 2024). ورزش قهرمانی با ایجاد الگوهای مثبت و فرصت‌های برابر، به تحقق عدالت اجتماعی و رشد استعدادها کمک می‌کند (Azizi et al., 2022). رضانی نژاد و همکاران (۱۴۰۱) نشان می‌دهند که عوامل جمعیت‌شناختی، جهت‌گیری عدالت اجتماعی و زمینه فعالیت بر تأثیر ورزش و اثربخشی پیام‌ها تأثیر می‌گذارد.

ورزش به عنوان یک ابزار مؤثر در توسعه اقتصادی پایدار شناخته شده است. ایجاد اشتغال، تقویت صنعت ورزش و حضور بخش خصوصی به تحقق اقتصاد مقاومتی کمک می‌کند (Mirjalili et al., 2022; Fallah et al., 2020). توسعه زیرساخت‌های ورزشی و حمایت از بخش خصوصی از دیدگاه مقام معظم رهبری راهکارهایی برای تقویت اقتصاد ورزش هستند (Zeinoldini et al., 2018). مقام معظم رهبری ورزش را ابزاری برای تقویت اخلاق و هویت ملی می‌دانند. ایشان ورزش را بستری برای ترویج اخلاق‌مداری، رقابت سالم و همکاری معرفی کرده و ورزشکاران را به‌عنوان سفیران فرهنگی و اخلاقی شناخته‌اند (Poorabdi et al., 2021; Zohorabi et al., 2019). تأکید بر معنویت و اخلاق‌مداری در ورزش موجب تقویت باورهای ملی و انسجام اجتماعی می‌شود (Azizi et al., 2021). مقام معظم رهبری بر لزوم برنامه‌ریزی آینده‌نگر در ورزش برای تحقق ایران قوی تأکید دارند. این برنامه‌ریزی برای توسعه ورزش قهرمانی و همگانی و دستیابی به اهداف بلندمدت کشور ضروری است. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که توسعه ورزش قهرمانی، مشارکت عمومی و استفاده از ظرفیت‌های علمی و اقتصادی ورزشی می‌تواند در تحقق ایران قوی مؤثر باشد (Derakhshan et al., 2024; Mirjalili et al., 2022; Fallah et al., 2020). همچنین مقام معظم رهبری بر لزوم تربیت مدیران ورزشی جهادی

1. <https://farsi.khamenei.ir/others-note?id=12797>

2. https://farsi.khamenei.ir/others-note?id=12797&utm_source

تأکید دارند که با روحیه انقلابی به حل مسائل ورزش و جامعه پرداخته و موجب توسعه پایدار و رشد معنوی کشور می‌شوند (Azizi et al., 2022; Zeinoldini et al., 2018).

سه سناریو برای آینده ورزش در تحقق ایران قوی قابل تصور است: خوش‌بینانه، میانه و بدبینانه. در سناریوی خوش‌بینانه، ورزش به عنوان ابزاری برای توسعه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و افزایش غرور ملی، وحدت اجتماعی و تقویت ارزش‌های اخلاقی مطرح است؛ یافته‌های پژوهش‌ها نشان می‌دهد که رهبر معظم انقلاب، ورزش را عاملی برای افزایش غرور ملی، وحدت اجتماعی و تقویت ارزش‌های اخلاقی و معنوی در جامعه می‌دانند (Poorabdi et al., 2021; Mirjalili et al., 2022). سیاست‌گذاری‌ها با تأکید بر بیانیه گام دوم انقلاب و حمایت از ورزش قهرمانی و اقتصاد ورزشی مقاوم است (Fallah et al., 2020). مقام معظم رهبری ورزشکاران را مظهر اخلاق و فرهنگ ایرانی-اسلامی می‌دانند و ورزش را برای تقویت اقتدار کشور و سلامت اجتماعی ضروری می‌دانند. همچنین، سیاست‌های توسعه ورزش همگانی باعث افزایش نشاط اجتماعی، کاهش آسیب‌های اجتماعی و ایجاد جامعه‌ای سالم و پویاتر خواهد شد (Derakhshan et al., 2024).

سناریوی میانه توسعه تدریجی ورزش با چالش‌های مالی و مدیریتی را نشان می‌دهد. مشکلاتی مانند کمبود بودجه، ضعف مدیریت و عدم هماهنگی، رشد ورزش را محدود می‌کند. ورزش قهرمانی در برخی رشته‌ها پیشرفت کرده، اما ورزش همگانی با کمبود امکانات و عدم سرمایه‌گذاری کافی روبه‌روست (Azizi et al., 2021; Khakban, 2024). سناریوی بدبینانه کاهش سرمایه‌گذاری در ورزش را نشان می‌دهد که موجب افت جایگاه ایران در رقابت‌های بین‌المللی و توقف توسعه ورزش همگانی می‌شود. این وضعیت سلامت جامعه را تهدید کرده، آسیب‌های اجتماعی را افزایش می‌دهد و ورزش از هویت‌سازی ملی فاصله می‌گیرد (Zohorabi et al., 2019; Azizi et al., 2022). برای جلوگیری از سناریوی بدبینانه، باید سیاست‌های ورزشی مبتنی بر گام دوم انقلاب، سرمایه‌گذاری و مدیریت جهادی تقویت شود. برای تحقق سناریوی ایده‌آل، باید سرمایه‌گذاری بلندمدت، ایجاد فرهنگ ورزش از طریق رسانه‌ها، تقویت فناوری‌های مدیریت ورزشی و عدالت در توزیع امکانات انجام شود. این راهبردها ورزش را به محور توسعه ایران قوی تبدیل می‌کنند و در راستای فرمایشات مقام معظم رهبری، اهداف ملی را

تحقق می‌بخشند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که با رویکردهای آینده‌نگر، ورزش می‌تواند ابزاری مؤثر برای توسعه ملی، تقویت هویت ملی، تحقق عدالت اجتماعی و ارتقای جایگاه ایران در سطح بین‌المللی باشد. این راهبردها و سناریوها می‌توانند نقشه‌راهی برای سیاست‌گذاران و مدیران ورزشی در راستای تحقق ایران قوی فراهم کنند.

تشکر و قدردانی: این طرح تحقیقاتی با استفاده از اعتبارات ویژه پژوهشی (گرنه) دانشگاه مازندران انجام شده است.

فهرست منابع

Articles

- Abedi, E., Razavi, S. M. H., Dousti, M., & Ahmadi, S. A. (2018). Identifying the dimensions and approaches of cultural development in sports and its influencing factors. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 17 (42), 9-32. [In Persian]
- Adelkhani, A., Esmaili, M., Razavi, S. M., & Doosti, M. (2023). Content analysis of sports-related laws in the Islamic Republic of Iran (1979-2021). *Majles and Strategy*, 30 (116), 231-260. <https://doi.org/10.22034/mr.2022.5192.4972> [In Persian]
- Azizi, J., Bahrami, S., Rasekh, N., & Esmaili, M. (2021). Designing a model for improving Jihadi management based on the guidelines of the Supreme Leader in the sports sector of the country using a mixed-method approach. *Sport Management Journal*, (). <https://doi.org/10.22059/jsm.2022.331065.2822> [In Persian]
- Azizi, J., Bahrami, Sh., Rasekh, N., & Esmaili, M. (2022). Examining the impact of jihadist management factors on the behavioral commitment of sports managers in the country based on the guidelines of the Supreme Leader in national sports. *Strategic Studies on Sports and Youth*, (). doi: [10.22034/ssys.2022.1280.1886](<https://doi.org/10.22034/ssys.2022.1280.1886>) [In Persian]
- Baker, J., Copley, S., Schorer, J., & Wattie, N. (2017). Talent identification and development in sport: An introduction. In *Routledge handbook of talent identification and development in sport* (pp. 1-8). Routledge.
- Coakley, J. (2021). *Sports in society: Issues and controversies*.
- Derakhshan, S. A., Bagheri Ragheb, G., Alidoust Ghahferokhi, E., Saberi, A., & Hamidzadeh, A. (2024). The position of public and championship sports in relation to each other based on the media discourse of Ayatollah Khamenei, the Leader of the Islamic Republic of Iran. *Journal of Sports Media Communication Management*, (). doi: [10.30473/jsm.2023.66851.1727](<https://doi.org/10.30473/jsm.2023.66851.1727>) [In Persian]
- Dousti, M., Dorveshi, A., & Mohsenifar, A. (2019). Identifying and ranking the factors of sports development at the University of Mazandaran. *Journal of Sport Management*, 11 (4), 809-831. <https://doi.org/10.22059/jsm.2019.250359.2010> [In Persian]
- Edwards, M. B. (2015). "The role of sport in community capacity building: An examination of sport for development research and practice."
- Edwards, M. B. (2015). *Sport Management Review*, 18(1), 6-19.
- Fallah, A., & Shabani Bahar, G. (2020). Research article: A strategic model for planning sports administration based on the discourse of Imam and the Leader, the Constitution, experiences of the Islamic Republic, and successful human experiences. *Strategic Defense Studies*, 18(80), 307-328. [In Persian]
- Golchin, M., Rezaei Soofi, M., & Keshavarz, L. (2021). The role of sports in achieving Islamic strategic values. *Sport Management and Development*, 10 (2), 40-54. <https://doi.org/10.22124/jsmd.2021.5059> [In Persian]
- Green, M., & Houlihan, B. (2005). Elite sport development: Policy learning and political priorities.
- Grix, J., & Carmichael, F. (2012). Why do governments invest in elite sport? A polemic. *International journal of sport policy and politics*, 4(1), 73-90.
- Houlihan, B., & Malcolm, D. (2015). *Sport and society: A student introduction*.

- Khakban, Z. (2024). The role of sports in the elevation of youth from the perspective of the Supreme Leader. First Conference on Humanities with a Modern Approach, Astara. Retrieved from https://civilica.com/doc/2049406 [In Persian]
- Mirjalili, M., Emami, F., & Masoumi, H. (2022). Designing a development model for sports in the Islamic Republic of Iran based on the Second Step of the Revolution Statement. *Physiology and Management Research in Sports*, 14(2), 163-180. [In Persian]
- Miryousefi, S. J., & Salajegheh, M. (2018). Identifying and prioritizing religious-national identity factors affecting the cultural development of championship sports from the perspective of athletes. *Sports Management Studies*, 10 (51), 121-140. <https://doi.org/10.22089/smrj.2018.5722.2148> [In Persian]
- Mohammadi Askarabadi, M., Iddi, H., & Abbasi, H. (2020). Thematic analysis of factors affecting the development of sports economy in Iran. *Sport Management and Development*, 9 (4), 20-35. <https://doi.org/10.22124/jsmd.2020.4113> [In Persian]
- Mozaffari, A. (2014). Forming National Identity in Iran.
- Poorabdi, J., Khodaparast, S., & Sa'atchian, V. (2021). Championship sport in the system of the Islamic Republic with an emphasis on the thought of Ayatollah Khamenei. *Scientific Quarterly Journal of Islamic Revolution Studies*, 17(62), 161-182. Retrieved from http://enghelab.maaref.ac.ir/article-1-1816-fa.html [In Persian]
- Pourabdi, J., Saatchian, V., & Keshtidar, M. (2021). Explaining the position of public sports in the thoughts of the Supreme Leader with a content analysis approach. *Research in Educational Sports*, 9(24), 273-300. doi: 10.1001.1.25382721.1400.9.24.10.3 [In Persian]
- Pourkhalil, M., Hemmati, A., & Mohammadian, F. (2022). Explanation of community health scenarios with an emphasis on national sports. *Iranian Futures Studies*, 7 (1), 271-301. <https://doi.org/10.30479/jfs.2022.16576.1359> [In Persian]
- Raji, A., Momenifar, F., & Azizian-Kohan, N. (2023). Identifying and prioritizing indicators of Jihadi management with an economic approach in the country's sports sector. *Comparative Public Administration*, 1 (1), . <https://doi.org/10.22098/cpa.2023.2322> [In Persian]
- Ramazaninejad, R., & Mohammadkhah Jirani, F. (2022). The unique nature of sports and its role in diversity, development, and social justice. The 8th National Conference on Sports Sciences and Physical Education of Iran, Tehran. Retrieved from https://civilica.com/doc/1649560 [In Persian]
- Tomlinson, A. (2011). Sport and globalization: The next step.
- Zeinoldini, M., & Mohammadi Siyahboomi, H. R. (2018). Presenting an optimal model of jihadist management in the Islamic Revolution: A case study of the guidelines of the Supreme Leader of the Islamic Revolution. *Islamic Revolution Research Journal*, 8(28), 23-49. doi: [10.22084/rjir.2018.15774.2352](https://doi.org/10.22084/rjir.2018.15774.2352) [In Persian]
- Ziya, M. J., Ramezaninejad, R., shafiee, S. and Hedayati Shahidani, M. (2024). Analysis of factors influencing the sports success of countries as a model for shaping sports policy making in Iran. *Strategic Studies on Youth and Sports*, (), . doi: 10.22034/ssys.2024.3372.3464
- Zohorabi, A. R., Mohammadiyari, S., & Mohabi, A. (2019). The importance of physical education in the health and lifestyle of AJA personnel from the perspective of the Supreme Leader (May His Esteem Continue). *Military Management Quarterly*, 19(75), 95-106.

